

PROGRAM WYCHOWAWCZY INFORMATYCZNEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO „COMPUTER COLLEGE” w KOSZALINIE

Założenia ogólne programu wychowawczego

- I. Misja i zadania Informatycznego Liceum Ogólnokształcącego „Computer College” w Koszalinie.
- II. Wartości, którym służymy.
- III. Cele i zasady pracy wychowawczej.
- IV. Założenia pracy wychowawczej.
- V. Obszary pracy wychowawczej.
- VI. Zadania do realizacji i standardy wychowawcze Szkoły.
- VII. Ewaluacja programu wychowawczego.

I. Misja i zadania Informatycznego Liceum Ogólnokształcącego w Koszalinie.

Misja jest odzwierciedleniem modelu pedagogicznego i programu szkoły, czyli zespołu założeń i celów, którym jest podporządkowana jej działalność. W kształtowaniu misji szkoły najważniejsze są następujące elementy:

1. adresat szkoły;
2. wizja absolwenta, w której mieszczą się cele programowe i wychowawcze szkoły;
3. wartości, którym podporządkowana jest wizja absolwenta;
4. sposób realizacji celów programowych;
5. model realizacji z otoczeniem szkoły.

Elementy te składają się na *filozofię edukacyjną* szkoły, u której podstaw znajdują się istotne założenia kształtujące wizerunek szkoły. Fundamentami misji są:

Personalizm – wiąże się z pojmowaniem uczniów oraz wszystkich innych ludzi uczestniczących w życiu szkoły jako pełnowartościowych osób. Personalizm ma swoje odzwierciedlenie w: egalitaryzmie, etyzmie, podmiotowości ucznia, wspieraniu jego rozwoju i współpracy ze wszystkimi podmiotami szkoły.

Nowoczesność – rozumiana jako przygotowanie uczniów do sprostaną wymaganiom współczesności w zakresie wiedzy, kompetencji, aktywności, kreatywności, samodzielności i umiejętności działania w zespole, asertywności i racjonalności. Nowoczesność dotyczy także nauczycieli, którzy są ludźmi dobrze wykształconymi, kompetentnymi, racjonalnymi, kreatywnymi i aktywnymi.

Kultura – nie tylko w znaczeniu przestrzegania przez uczniów standardów współżycia społecznego, ale również takiego korzystania z dóbr kultury i ze środków masowego przekazu, by potrafili odróżnić wytwory wartościowe od niewartościowych.

Demokracja – rozumiana zarówno jako wzorzec wartości w życiu społecznym, jak i wzorzec zarządzania we wszystkich relacjach szkolnych, również jako wzór relacji międzyludzkich.

Zdrowie – rozumiane jako dbanie o własne zdrowie, rozwój fizyczny i psychiczny oraz podejmowanie działań zapobiegających nawykowi szkodliwym dla zdrowia, a także działań na rzecz ochrony zdrowia psychicznego.

Założenia tworzące *filozofię edukacyjną* szkoły składają się na zestaw **zadań** szkoły, tworzących jej właściwą misję:

- a. Najważniejsze wartości wiążemy z człowiekiem i jego godnością.
- b. Naszym celem jest kształtowanie w uczniach etycznych postaw wobec siebie, swych obowiązków i innych ludzi.
- c. Naszym zadaniem jest wydobyć wartości i możliwości każdego ucznia, wspierając jego rozwój jako pełnowartościowej osoby.
- d. Uczymy i dajemy wzór współpracy z innymi oraz racjonalnego i twórczego stosunku do świata.
- e. Jesteśmy otwarci na wyzwania współczesności – stawiamy na kompetencję, aktywność, samodzielność.
- f. w relacjach szkolnych podkreślamy wartość wolności i odpowiedzialności.
- g. Uczymy zdrowego stylu życia.

II. Wartości, którym służymy:

1. Godność każdej osoby.
2. Doskonałość postawy etycznej.
3. Dobro wspólne w postawie publicznej.
4. Europejska kultura w życiu i odbiorze sztuki.
5. Prawda w działaniu i poznawania świata.
6. Wolność działania i dokonywania wyborów.
7. Zdrowy styl życia.

III. Cele i zasady pracy wychowawczej.

Podstawowym celem wychowania jest prezentacja wartości uznanych przez Szkołę i otwarcie przed wychowankiem perspektywy ich realizacji. Priorytety wychowawcze w Informatycznym Liceum Ogólnokształcącym „Computer College”:

1. Stawiamy wychowanie na równi z kształceniem;
2. Wychowawcą mianujemy każdego nauczyciela w Informatycznym Liceum Ogólnokształcącym, „Computer College” i każdego nauczyciela czynimy odpowiedzialnym za proces wychowania;
3. Za istotną uznajemy akceptację przez rodziców wartości, celów i zasad przekazywanych uczniom w procesie wychowania ;
4. Definiujemy cel wszystkich działań wychowawczych – jest nim pomoc wychowankowi w odkrywaniu, zaakceptowaniu i realizacji podstawowych uniwersalnych wartości etycznych, co odbywa się przez kształtowanie postaw i umiejętności;
5. Wymieniamy najważniejsze postawy, ku którym zmierza wychowanie w Informatycznym Liceum Ogólnokształcącym „ Computer College” – są nimi:
6. odpowiedzialność, uczciwość, samodzielność, kultura osobista, tolerancja, wrażliwość na problemy innych ludzi;
7. prezentujemy główne zasady wychowania w Informatycznym Liceum Ogólnokształcącym „ Computer College”, wśród których najistotniejsze są: uznanie i akceptacja wartości przez samych wychowawców oraz uznanie podmiotowości wychowanka.

IV. Założenia pracy wychowawczej

1. Wychowanek

Wychowanek ujmujemy w dwóch aspektach, które są ze sobą mocno powiązane : jako jej obecnego UCZNIA oraz jako jej przyszłego ABSOLWENTA.

2. Wychowanek – obecny uczeń

Ta perspektywa stanowi swoisty punkt wyjścia we wszystkich działaniach wychowawczych, ponieważ wyznacza obszary, na których powinniśmy skoncentrować nasze wysiłki wychowawcze. Pozwala też określić, na czym możemy się opierać w pracy z uczniami.

Nasz uczeń ma następujące **cechy pozytywne**, które rozwijamy jest pełnym optymizmem, kreatywnym i ciekawym świata młodym człowiekiem, życzliwie i otwarcie nastawionym do innych, gotowym do niesienia pomocy, łatwo nawiązującym kontakty, nie stawiającym barier między sobą a innymi ludźmi.

Cechy negatywne ucznia, które w obecnym życiu Szkoły wymagają zmiany to: lekceważenie obowiązków szkolnych, obojętność wobec życia szkolnego, brak zaangażowania w naukę, w życie klasy i szkoły, niedostatki kultury osobistej, arogancja.

Cechy ambiwalentne wymagające w części działań wychowawczych, obecnych uczniów to: wysokie, nie zawsze uzasadnione (lub połączone z lenistwem) poczucie własnej wartości, przecenianie własnych możliwości, wysokie ambicje połączone z niezdolnością do pracy i stawiania sobie wysokich wymagań, szerokie, ale nie rozwijane w szkole zainteresowania.

3. Model absolwenta – charakterystyka

1. Solidnie wykształcony, kulturalny, twórczy.
2. Dojrzały, asertywny, otwarty, pozytywnie myślący.
3. Mający umiejętność pełnienia ról społecznych i potrafiący sprostać wyzwaniom współczesnego świata.
4. Uczciwy obywatel społeczeństwa otwartego.
5. Aktywny twórca własnej przyszłości.

4. Kompetencje absolwenta Informatycznego Liceum Ogólnokształcące „Computer College” w Koszalinie

1. Komunikacja i współpraca

- a. Posługuje się literackim językiem polskim, stosując różne formy wypowiedzi w mowie i piśmie.
- b. Posługuje się w mowie i piśmie językami obcymi.
- c. Posiada umiejętność nawiązywania kontaktów i działania w zespole.
- d. Ma umiejętność przekonywania do swych racji i obrony swoich poglądów.
- e. Korzysta z dialogu w życiu społecznym i przy rozwiązywaniu konfliktów.
- f. Potrafi udzielać pomocy i korzystać z niej.

2. Kultura i praktyka

- a. Potrafi się znaleźć w różnych sytuacjach kulturowych i sprostować wyzwaniom współczesności.
- b. Potrafi korzystać z dóbr kultury i zdobyć cywilizacji.
- c. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w praktyce współczesnego świata.

3. Wiedza i tworzenie

- a. Ma umiejętność poszukiwania i przetwarzania informacji (z wykorzystaniem współczesnych technologii).
- b. Potrafi samodzielnie i twórczo rozwiązywać zadania i problemy.
- c. Ma podstawowe umiejętności artystyczne z zakresu śpiewu, tańca, plastyki lub gry scenicznej.

4. Działanie i rozwój

- a. Ma umiejętność planowania własnego rozwoju intelektualnego i fizycznego.
- b. Ma umiejętność samooceny oraz trzeźwej racjonalnej i obiektywnej oceny sytuacji.
- c. Potrafi dokonywać wyborów i podejmować decyzje w zgodzie z przyjętym systemem wartości.
- d. Potrafi aktywnie i efektywnie odpoczywać i dbać o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne.

5. Wychowawca

1. Cele pracy wychowawczej

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, winni zmierzać do tego, aby uczniowie w szczególności:

- a. Znajdowali w szkole możliwość wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
- b. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą oraz wrażliwość etyczną i estetyczną, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
- c. Dążyli do samodoskonalenia się.
- d. Wykorzystywali swoją wiedzę i umiejętności w praktyce.
- e. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w wymiarze zarówno indywidualnym, jak i społecznym, godząc umiejętnie dobro własne z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i za innych, wolność własną z wolnością innych.
- f. Poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.
- g. Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu europejskiej i narodowej tożsamości kulturowej.
- h. Przygotowywali się do hierarchizacji wartości oraz dokonywania wyborów moralnych.

- i. Mieli umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów oraz umieli działać na rzecz tworzenia w szkole wspólnoty nauczycieli i uczniów.
- j. Tworzyli kulturę i korzystali z jej dóbr.

6. Zasady pracy wychowawczej

- a. Ukazywanie wartości przez własną postawę jest jedną z najskuteczniejszych, przyjętą w szkole metodą uczenia wychowanków pożądanym sposobom postępowania. Dlatego punktem wyjścia w wychowaniu jest uznanie oraz akceptacja wartości, ku którym wychowanie ma zmierzać, przez samych wychowawców.
- b. Stawianie wymagań wychowankowi musi być poprzedzone wskazaniem na zachowania pożądane, zwłaszcza przez osobistą prezentację tych zachowań przez wychowawcę.
- c. Kolejnym krokiem jest rozpoznanie możliwości wychowanka co do ich spełniania oraz jasne określenie sposobu ich egzekwowania. Nauczyciele stawiają wymagania i konsekwentnie je egzekwują, dążąc do tego, by uczniowie sami wypracowali osobiste motywacje do ich wypełnienia. Nauczyciele nie wymuszają na uczniach zachowań ani postaw.
- d. Nauczyciele traktują uczniów podmiotowo, nie manipulują, nie stosują tresury ani przemocy, nie realizują osobistych potrzeb kosztem ucznia.
- e. Stosowanie kar i nagród w procesie wychowania jest pomocnicze. Wychowanie zmierza do wypracowania przez wychowanka wewnętrznej kontroli postępowania, która wynika z przekonania o słuszności wyboru, a nie z obawy przed karą lub chęci uzyskania korzyści.
- f. W kontakcie z uczniem wychowawca inicjuje relację dialogu, polegającą na słuchaniu i rozumieniu. Nauczyciele są gotowi rozwiązywać pojawiające się w szkole konflikty. Potrafią otwarcie wyrażać wobec uczniów swoje emocje, określać cele i stawiać uczniom granice.
- g. Nauczyciele są gotowi wspierać uczniów w kłopotach osobistych oraz poświęcać im swój czas i uwagę.
- h. Nauczyciele traktują każdego ucznia indywidualnie, otaczając go opieką.
- i. Nauczyciele w wychowaniu kierują się swoją wiedzą i najlepszymi intencjami.
- j. Nauczyciele mają możliwość kształcenia opisanych wyżej umiejętności w ramach prac zespołu wychowawców Informatycznego Liceum Ogólnokształcącego „Computer College”.

7. Środowisko wychowawcze - Szkoła jest miejscem, w którym uczniowie mają możliwość zaspokajania potrzeb:

1. Osobistego bezpieczeństwa.
2. Poczucia własnej wartości i godności.
3. Akceptacji i samoakceptacji.
4. Rozumienia innych i bycia rozumianym.
5. Kontaktu z *mistrzem*.
6. Aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.
7. Wolności wyboru.
8. Autentyczności uczenia się.

9. Samodzielności.
10. Samorealizacji.

V. Obszary pracy wychowawczej

1. Praca indywidualna z uczniem

- a. Diagnozowanie ucznia na początku nauki w szkole (test psychologiczny oceniający możliwości intelektualne, preferowane wartości, cechy osobowości w tym poziom agresji oraz diagnozowanie postaw).
- b. Tworzenie indywidualnych programów nauczania dla uczniów szczególnie uzdolnionych (program wychowawczy wspierający ucznia w rozwoju, programy dydaktyczne z przedmiotów).
- c. Tworzenie indywidualnych planów wychowawczych wspierających ucznia w jego bieżących problemach (dla uczniów, którzy otrzymali warunki, mają problemy w domu itp.).
- d. Tworzenie indywidualnych programów korekcyjnych dla uczniów wymagających pomocy (praca z dyslektykami, zajęcia terapeutyczne, zajęcia wyrównawcze).
- e. Ewaluacja pracy indywidualnej z uczniem.
- f. Diagnozowanie ucznia na zakończenie nauki w szkole (test psychologiczny).

2. Praca wychowawcza z zespołem klasowym

1. Diagnozowanie zespołu klasowego na początku nauki w szkole i każdego roku szkolnego we współpracy z pedagogiem szkolnym:
  - a. Zastosowanie technik socjometrycznych do ustalenia pozycji poszczególnych uczniów w klasie.
  - b. Ustalenie potrzeb zespołu klasowego (ankiety, rozmowy itp.).
  - c. Analiza materiałów z ewaluacji pracy w poprzednim roku szkolnym (klasy starsze).
2. Opracowanie rocznych planów pracy z klasą z uwzględnieniem potrzeb współpracy z pedagogiem i innymi członkami zespołu wychowawczego.
3. Realizacja wypracowanego planu wychowawczego przez:
  - a. Realizację programu godzin wychowawczych;
  - b. Imprezy klasowe;
  - c. Wycieczki klasowe;
  - d. Udział klasy w pracach całej społeczności szkolnej;
  - e. Udział zespołu klasowego w imprezach i uroczystościach szkolnych;
  - f. Pracę samorządu klasowego i udział w strukturach samorządu szkolnego.
4. Ewaluacja realizacji planu wychowawczego klasy.

3. Praca ze społecznością szkolną

1. Tworzenie organów przedstawicielskich samorządu szkolnego i programów ich działań.
2. Tworzenie innych organizacji i zespołów szkolnych i programów ich działania.
3. Realizacja programów działania przyjętych przez młodzież (pomoc opiekunów i innych nauczycieli).
4. Organizacja imprez ogólnoszkolnych, tworzenie tradycji szkolnej (opracowanie kalendarza imprez i uroczystości szkolnych).
5. Tworzenie dokumentacji pracy społeczności szkolnej (kronika, filmy, nagrania, wycinki prasowe itp.)
6. Ewaluacja pracy ze społecznością szkolną.

4. Praca z zespołem nauczycielskim

Diagnoza aktualnego stanu przygotowania kadry do pracy wychowawczej.

1. Określenie potrzeb i celów szkoleniowych zespołu nauczycielskiego.
2. Rozpoznanie możliwości szkolenia w instytucjach prowadzących doskonalenie zawodowe nauczycieli.
3. Planowanie i organizacja pracy rady pedagogicznej.
4. Planowanie i organizacja pracy w zespołach nauczycielskich.
5. Ewaluacja pracy wychowawczej zespołu nauczycielskiego.

6. Praca z rodzicami

1. Określenie wspólnych obszarów współpracy.
2. Sformułowanie zasad współpracy z rodzicami (w oparciu o statut szkoły).
3. Opracowanie kalendarza spotkań z rodzicami.
4. Coroczna pomoc w powołaniu Rady Rodziców i tworzenia programu jej działania.
5. Wypracowanie zasad udziału rodziców w imprezach i uroczystościach szkolnych.
6. Ewaluacja pracy z rodzicami prowadzona przez cały rok szkolny.

7. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

1. Rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego i możliwości włączenia się szkoły do realizacji jego zamierzeń.
2. Rozpoznanie potrzeb szkoły wynikających z funkcjonowania w określonym środowisku lokalnym.
3. Opracowanie planów współpracy z różnymi podmiotami środowiska lokalnego (współpraca z innymi szkołami, poradniami, organizacjami społecznymi, mediami, uczelniami, samorządem lokalnym, lokalnymi instytucjami itp.)
4. Włączenie się w bieżące życie środowiska lokalnego.
5. Ewaluacja.

VI. Zadania do realizacji i standardy wychowawcze Szkoły

Lp.	Treści programowe	Spodziewane efekty (standardy)
1.	Rozwijanie umiejętności wychowawczych nauczycieli	1. Znajomość i akceptacja celów, zasad, metod, form i środków wychowawczych przyjętych w szkole. 2. Umiejętność ich stosowania: a. odpowiedzialna realizacja planu wychowawczego szkoły; b. skuteczne i celowe wykorzystanie oceny do wsparcia ucznia w rozwoju. 3. Umiejętne korzystanie ze wsparcia psychologa i pedagoga szkolnego. 4. Dobry kontakt z uczniami, oparty na zaufaniu i dialogu, pogłębiony przez: odpowiednią wiedzę z psychologii rozwojowej i pedagogiki; a. umiejętność aktywizowania uczniów i motywowanie ich do nauki; b. umiejętność motywowania uczniów do akceptacji i realizacji przyjętych przez szkołę wzorów zachowań. 5. Umiejętność kształtowania wśród uczniów pożądanych społecznie postaw. 6. Umiejętność rozwiązywania problemów wychowawczych i sytuacji konfliktowych. 7. Umiejętność prowadzenia zebrań klasowych i spotkań z rodzicami w oparciu o zasady skutecznej komunikacji i działania asertywnego. 8. Nauczyciele wzorem osobowym dla uczniów: a. system wartości; b. kultura osobista; c. umiejętność zachowania się w różnych sytuacjach.
2.	Rozwijanie współpracy z rodzicami	1. Bardzo dobra jakość kontaktów Szkoła-Rodzice: a. wzajemne zaufanie i szacunek; b. lepszy przepływ informacji. 2. Akceptacja przez Rodziców celów, zasad, metod i środków wychowawczych przyjętych w Szkole. 3. Wspólna z Rodzicami realizacja programu wychowawczego. 4. Udział Rodziców w życiu Szkoły. 5. Korzystanie Rodziców ze wsparcia wychowawców i pedagoga szkolnego.
3.	Umożliwianie	Uczeń:

3.	Umożliwianie uczniom poznawania swoich możliwości i ograniczeń	Uczeń: 1. Jest otwarty, poszukujący, aktywny. 2. Rozumie swoje reakcje i zachowania, potrafi je porównać z etapami swojego rozwoju i uzasadnić czynnikami zewnętrznymi. 3. Potrafi wykorzystać wiedzę dotyczącą własnych możliwości podczas planowania swojego rozwoju: a. rozwijania predyspozycji (wyboru zajęć fakultatywnych, kół zainteresowań, profilu przedmiotów maturalnych, kierunku studiów); b. osiągania sukcesów (udziału w konkursach, olimpiadach itp.); c. osiągania wyznaczonych celów (powodzenia na egzaminach końcowych, w pracy). 1. Umie dokonać oceny własnych możliwości w porównaniu z wymaganiami wyższych uczelni, a potem pracodawców. 2. Potrafi odkryć swe talenty i podejmuje próby ich rozwoju.
4.	Kształtowanie w uczniach pozytywnej i rzetelnej samooceny	Uczeń: 1. Ma poczucie swojej wartości - akceptuje własne sukcesy i porażki, nie uogólnia na ich podstawie samooceny. 2. Ma zmysł krytyczny, potrafi ocenić przyczyny swoich porażek i błędów. 3. Potrafi ocenić swój sukces w powiązaniu ze swoją pracą i zaangażowaniem. 4. Szanuje opinię innych o sobie (pozytywną i negatywną) i rozumie jej przyczyny.
5	Rozwijanie twórczej postawy przy wykonywaniu zadań i rozwiązywaniu problemów	Uczeń: 1. Chętnie podejmuje się realizacji nowych zadań. 2. Zna metody rozwiązywania problemów, poznał podstawy prakseologii. 3. Jest twórczy - poszukuje nietypowych rozwiązań zadań, stara się rozwiązywać problemy. 4. Zna czynniki, które nie pozwalają mu rozwiązać określonego zadania - umie je podać.
6	Umożliwianie uczniom zaspokajania potrzeby samorealizacji	Uczeń: 1. Umie określić swoje zainteresowania i realizuje je. 2. Jest samodzielny i poszukujący. 3. W pracy i dyskusji jest partnerem nauczyciela 4. umie przekazać mu swoje oczekiwania, 5. odpowiedzialnie wykonuje postawione przed sobą zadania. 6. Umie przedstawić swoje osiągnięcia.

7	Kształtowanie w uczniach poczucia sprawstwa (odpowiedzialności - <i>jestem kowalem swego losu</i>)	Uczeń: 1. Zna swoje możliwości, stawia przed sobą wartościowe cele. 2. Cele wyznacza sobie szanując zasady i normy społeczne. 3. Zna konsekwencje swojego zachowania w danym momencie. 4. Zna rodzaje nagród i kar za różne zachowania. 5. Jest gotowy do przyjęcia odpowiedzialności za swoje działania, umie ponosić konsekwencje tej odpowiedzialności. 6. Cechuje go samodyscyplina i silnie rozwinięta motywacja do realizacji swych celów. 7. Wie, że jego zachowanie jest oceniane przez innych (nauczycieli, kolegów, rodziców).
8	Przygotowanie do racjonalnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji	Uczeń: 1. Umie samodzielnie podjąć decyzję, poprzedzając ją rozważeniem zalet i wad rozwiązań alternatywnych. 2. Decyzje podejmuje korzystając z racjonalnych przesłanek. 3. Godzi się z konsekwencjami swoich decyzji. 4. Umie ocenić sytuację w kontekście jej możliwych rozwiązań, osiągając zarazem ich efektywność. 5. Wie, że jego zachowanie i działanie jest oceniane przez nauczycieli i kolegów.
9	Przygotowanie do planowania i rozwijania własnych działań	Uczeń: 1. Zna zasady sprawnego działania. 2. Umie zdiagnozować swoje możliwości, właściwie ocenić sytuację wyjściową. 3. Potrafi sporządzać plany i harmonogramy działań. 4. Dotrzymuje terminów przyjętych zobowiązań. 5. Umie wyciągać wnioski z efektów swoich działań i usprawiedliwiać je.
10	Przygotowanie do wyboru drogi dalszego kształcenia	Uczeń: 1. Zna siebie - umie określić silne i słabe strony swojej osobowości. 2. Ma sprecyzowaną <i>drogę życiową</i>. 3. Wybiera kierunek studiów zgodny ze swoimi zainteresowaniami i możliwościami.
11	Przygotowanie do wejścia na rynek pracy	Uczeń: 1. Jest asertywny, odważny, przedsiębiorczy, umie dokonać autoprezentacji. 2. Umie redagować dokumenty takie jak CV, list motywacyjny i podanie. 3. Umie przedstawić swoje atuty i przekonać do swej motywacji. 4. Umie ocenić własną <i>pozycję wejścia</i> na rynek pracy. 5. Umie korzystać z pomocy wyspecjalizowanych firm budujących wizerunek.

		wizerunek.
12	Kształtowanie poczucia tożsamości kulturowej i patriotyzmu	Uczeń: 1. Ma poczucie przynależności do narodu polskiego i kultury europejskiej. Zna historię, tradycję i kulturę własnego narodu. 2. Szanuje święta narodowe, dba o język ojczysty. 3. Akceptuje europejski system wartości.
13	Kształtowanie tolerancji i szacunku dla innych	Uczeń: 1. Szanuje inne narodowości i mniejszości. 2. Jest tolerancyjny wobec innych, o ile nie występują oni przeciw dobru drugiego człowieka. 3. Rozumie powody <i>inności</i> różnych grup ludzi.
14	Uwrażliwianie na potrzeby innych	Uczeń: 1. Jest wrażliwy - dostrzega osoby potrzebujące, umie zaproponować pomoc. 2. Zna problemy ludzi niepełnosprawnych, nie boi się z nimi komunikować. 3. Potrafi stanąć w obronie słabszych i pokrzywdzonych. 4. Umie pomóc potrzebującym.
15	Integracja zespołów klasowych	Uczeń: 1. Zna kolegów ze swojej klasy, potrafi dostrzec ich problemy i na nie zareagować, lubi przebywać ze swoimi kolegami. 2. Chętnie występuje z zespołem klasowym na forum szkoły. 3. Ma poczucie przynależności do swojej klasy (identyfikuje się z nią) i do szkolnej społeczności „<i>Computer College</i>”. 4. Potrafi aktywnie uczestniczyć w życiu klasy, wnosząc w nie swoją pracę. 5. Potrafi przeciwdziałać konfliktom między kolegami w klasie i rozwiązywać je. 6. Umie doceniać swoich kolegów i mobilizować ich do pracy. 7. Szanuje i akceptuje swoich kolegów i ich działalność. 8. Potrafi docenić pracę swoich kolegów i korzystać z niej.
16	Rozwijanie umiejętności pracy w zespole	Uczeń: 1. Umie przyjąć rolę w grupie. 2. Realizuje cele postawione przed grupą. 3. Identyfikuje się z zespołem, w którym pracuje: ○ Ma poczucie współodpowiedzialności za efekty pracy; ○ potrafi uczestniczyć w planowaniu pracy zespołu; ○ potrafi wspólnie podejmować decyzje i wypracować kompromis.

		o potrafi wspólnie podejmować decyzje i wypracować kompromis.
17	Tworzenie i kultywowanie tradycji rodzinnych, szkolnych, lokalnych i narodowych	Uczeń: 1. Zna swoje <i>korzenie</i>, ma poczucie przynależności do rodziny, szkoły, społeczności lokalnej, narodu. 2. Zna najważniejsze tradycje narodowe, lokalne i szkolne. 3. Zna wartości ważne w funkcjonowaniu rodziny, szkoły, narodu i społeczności lokalnej. 4. Zna problemy lokalnej społeczności, narodu; wie, jakie problemy mogą się pojawić w funkcjonowaniu rodziny. 5. Aktywnie uczestniczy w kultywowaniu wartościowych tradycji szkolnych, lokalnych, narodowych.
18	Przygotowanie do życia w państwie prawa i społeczeństwie obywatelskim	Uczeń: 1. Zna i rozumie zasady funkcjonowania państwa prawa i rolę jednostki w społeczeństwie obywatelskim. 2. Zna mechanizmy demokracji, rozumie potrzebę uczestniczenia w demokratycznych procedurach. 3. Zna i rozumie prawa człowieka i obowiązki obywateli. 4. Rozumie rolę jednostki w państwie demokratycznym. 5. Zna zasady funkcjonowania szkoły, zna prawo szkolne. 6. Uczestniczy czynnie w życiu szkoły i jej strukturach samorządowych. 7. Przestrzega prawa i dba o demokratyczne wartości w swym otoczeniu.
19	Umiejętność poruszania się w świecie norm, praw, przepisów, umów i zasad współżycia społecznego	Uczeń: 1. Rozumie znaczenie prawidłowej komunikacji między ludźmi dla udanego współżycia społecznego. 2. Potrafi realizować zasady współżycia społecznego. 3. Rozumie zasady obowiązywania praw, przepisów, norm w różnych sytuacjach (uczeń w szkole, dziecko w rodzinie, obywatel w państwie). 4. Szanuje prawa, przepisy, normy i umowy, którym aktualnie podlega, zna prawo szkoły i obowiązujące w niej normy. 5. Zna prawo obowiązujące w państwie przynajmniej w zakresie, w jakim mu podlega.
20	Przygotowanie do życia w rodzinie	Uczeń: 1. Jest świadomy roli rodziny w życiu każdego człowieka, rozumie zachowania swoje i innych członków swojej rodziny. 2. Wie, co jest ważne dla szczęśliwego pełnienia w przyszłości roli matki i ojca we własnej rodzinie. 3. Zna i rozumie normy i rozumie swą rolę w rodzinie, zna podstawowe zasady funkcjonowania rodziny. 4. Zna wartości ważne w życiu rodzinnym, warunki udanego wyboru partnera, a także zagrożenia rodziny i sposoby ich unikania oraz rozwiązywania konfliktów. 5. Zna sposoby planowania rodziny i rozwiązywania rodzinnych problemów

		5. Zna sposoby planowania rodziny i rozwiązywania rodzinnych problemów. 6. Zna specyfikę płci przeciwnej, rozumie i szanuje jej odrębność.
21	Kształtowanie postaw proekologicznych wobec siebie, ludzi, bliższego i dalszego otoczenia	Uczeń: 1. Rozumie wartość czystości środowiska naturalnego i zna sposoby dbałości o nie. 2. Wie, jakie są zagrożenia i najważniejsze problemy ekologiczne współczesnego świata. 3. Umie korzystać z dobrodziejstw przyrody (np. wypoczywać na łonie natury), podejmuje wybrane formy aktywności turystycznej. 4. Jest wrażliwy na piękno naturalnego środowiska, dba o nie i umie z niego korzystać dla swego rozwoju i wypoczynku. 5. Jest zorientowany w lokalnych problemach ekologicznych, stara się uczestniczyć w ich rozwiązywaniu. 6. Potrafi krytycznie ocenić działania podejmowane przez organizacje i ruchy ekologiczne. 7. Dbą o porządek i czystość swego najbliższego otoczenia.
22	Wdrażanie do higieny osobistej i dbania o estetykę wyglądu	Uczeń: 1. Rozumie znaczenie zachowania higieny osobistej i dbania o wygląd w życiu człowieka. 2. Dbą o higienę osobistą i swój wygląd. 3. Potrafi odpowiednio do norm społecznych kształtować swój wygląd (strój, fryzura itp.) dostosowując go do różnych sytuacji. 4. Potrafi wyrażać swą indywidualność własnym wyglądem, nie naruszając norm społecznych. 5. Jest wrażliwy na walory wyglądu innych. 6. Szanuje gusta i upodobania innych w zakresie własnego wyglądu. 7. Potrafi krytycznie ustosunkować się do wymogów mody.
23	Przygotowanie do odpowiedzialności za swoje zdrowie fizyczne	Uczeń: 1. Zna etapy rozwoju człowieka i czynniki wpływające na ten rozwój. 2. Rozumie potrzebę ruchu w życiu człowieka. 3. Rozumie szkodliwość dla zdrowia palenia tytoniu, picia alkoholu, używania narkotyków. 4. Potrafi skutecznie odmawiać w sytuacjach grożących jego zdrowiu. 5. Zna i stosuje zasady kultury korzystania z akceptowanych społecznie <i>używek</i>. 6. Zna zasady racjonalnego odżywiania się. 7. Zdrowo i racjonalnie się odżywia. 8. Jest świadomy, jaką rolę pełni odżywianie się w życiu człowieka. 9. Rozumie zagrożenie dla zdrowia płynące z niewłaściwego odżywiania się.

24	Przygotowanie do odpowiedzialności za swoje zdrowie psychiczne	Uczeń: 1. Umie pracować i odpoczywać; umiejętnie organizuje sobie czas nauki i pracy oraz czas odpoczynku. 2. Potrafi radzić sobie w sytuacjach stresowych, zna i wykorzystuje sposoby radzenia sobie ze stresem. 3. Ma pozytywny stosunek do siebie (akceptuje siebie pracując nad swym samodoskonaleniem). 4. Ma pozytywny stosunek do innych. 5. Rozpoznaje swoje emocje, uczucia pozytywne i negatywne. 6. Potrafi kontrolować uczucia i emocje. 7. Zna sposoby rozładowania agresji bez krzywdzenia siebie i innych.
25	Przygotowanie do umiejętnego spędzania czasu wolnego. Rozwijanie aktywności własnej	Uczeń: 1. Planuje swój wolny czas racjonalnie, efektywnie i zgodnie z zainteresowaniami, a także z zasadami ochrony zdrowia i z korzyścią dla własnego rozwoju. 2. Spędza swój wolny czas aktywnie i twórczo. 3. Potrafi korzystać z zasobów kultury fizycznej, zna <i>sporty całego życia</i>.
26	Rozwijanie kultury osobistej	Uczeń: 1. Zna, akceptuje i przestrzega podstawowych zasad <i>savoir-vivre</i>. 2. Akceptuje i realizuje zasady kulturalnego współżycia społecznego. 3. Przestrzega zasad dobrego wychowania. 4. Krytycznie ocenia zachowania swoje i innych. 5. Zna podstawowe zasady kultury języka i potrafi posługiwać się językiem ludzi kulturalnych.
27	Przygotowanie do uczestniczenia w kulturze, korzystania z dóbr kultury	Uczeń: 1. Zna najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej, europejskiej i światowej. 2. Jest świadomy polskiego bogactwa kulturalnego, zna kulturę swego narodu i regionu. 3. Jest krytycznym odbiorcą kultury. 4. Interesuje się wydarzeniami kulturalnymi, potrafi wskazać swe upodobania i dokonywać oceny zjawisk kulturalnych. 5. Jest wrażliwy na piękno sztuki. 6. Uczestniczy w wybranych formach kulturalnych i jest twórcą kultury, rozwijając swe zainteresowania. 7. Rozwija swoje zdolności artystyczne (np. potrafi śpiewać, grać na instrumentach, deklamować, wypowiadać się plastycznie i aktorsko, tańczyć).
28	Przygotowanie do wygłaszania i obrony swoich poglądów	Uczeń: 1. Potrafi racjonalnie kształtować swoje poglądy. 2. Rozumie wartość i siłę słowa. 3. Umiejętnie oddziela opinie od faktów

	poglądów	2. Rozumie wartość i siłę słowa. 3. Umiejętnie oddziela opinie od faktów. 4. Potrafi racjonalnie ocenić poglądy innych. 5. Potrafi uczciwie dyskutować. 6. Umiejętnie prowadzi negocjacje, odważnie wyraża swoje poglądy, broni ich. 7. Jest uczciwy w obronie prawdy i asertywny w przedstawianiu swego stanowiska. 8. Jest komunikatywny - potrafi jasno przedstawiać swe stanowisko. 9. Słucha argumentów innych, jest zdolny do zmiany swoich poglądów na podstawie nowych informacji i argumentów.
29	Przygotowanie do pełnienia ról społecznych	Uczeń: 1. Zna swoje role społeczne (chłopiec/dziewczyna, syn/córka, kolega itp.), potrafi je pełnić. 2. Zna prawa i obowiązki wynikające z pełnienia tych ról. 3. Zna problematykę podziału społecznego (klasy, grupy, mniejszości, narodowości itp.). 4. Potrafi być otwarty, tolerancyjny i elastyczny w kontaktach z innymi, zachowując przyjęty system wartości i nie łamiąc przyjętych norm społecznych. 5. Rozumie procedury wyborów demokratycznych i umie je stosować. 6. Jest odpowiedzialny za swoje działania. 7. Umie organizować czas swojej pracy. 8. Rozumie konieczność specjalizacji społecznych, np. ról przywódców i podwładnych. 9. Zna mechanizmy i sposoby zdobywania pozycji w grupie i społeczeństwie.
30	Uczenie zachowań asertywnych	Uczeń: 1. Umie wyrażać swoje potrzeby, poglądy i uczucia i bronić ich przy jednoczesnym uznaniu praw innych. 2. Wierzy w siebie i umie wybrnąć z trudnej sytuacji w stosunkach z innymi ludźmi, uwzględniając i szanując ich potrzeby. 3. Umie sobie radzić z własną i cudzą agresją przy prowadzeniu dyskusji, łagodząc konflikty. 4. Zna techniki odmawiania w sytuacjach trudnych. 5. Nie stosuje przemocy i umie jej zapobiegać.
31	Uczenie rozwiązywania konfliktów na drodze negocjacji	Uczeń: 1. Jest otwarty i wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka. 2. Umie wysłuchać i zrozumieć racje drugiego człowieka. 3. Umie bronić własnego stanowiska, posługując się racjonalnymi argumentami na drodze uczciwej dyskusji w kulturalny sposób. 4. Umie rozwiązywać problemy bez pomocy agresji. 5. Zna i umie stosować techniki negocjacyjne. 6. Umie być mediatorem w konfliktach.

		6. Umie być mediatorem w konfliktach.
32	Zapoznanie ze sposobami zdobywania informacji	Uczeń: 1. Umie efektywnie poszukiwać informacji w różnych źródłach i potrafi selekcjonować potrzebne informacje. 2. Posługuje się wszystkimi dostępnymi technikami zdobywania informacji.
33	Zapoznanie z technikami szybkiego i skutecznego uczenia się	Uczeń: 1. Zna i korzysta z technik szybkiego czytania, zapamiętywania informacji i wykorzystuje je. 2. Umie oszacować czas potrzebny na naukę. 3. Szybko się uczy. 4. Jest pewny siebie, wierzy w możliwość osiągnięcia sukcesów. 5. Umie odróżniać informacje istotne od nieistotnych.
34	Zapoznanie z nowoczesnymi technologiami i posługiwanie się nimi	Uczeń: 1. Zna i umie wykorzystać w nauce i pracy nowoczesne nośniki informacji: a. Internet b. technologie multimedialne. 1. Sprawnie korzysta z nowoczesnych urządzeń (odtwarzacze, kamera, telefon komórkowy, komputer i in.). 2. Umie szybko przekazywać informacje, korzystając z najnowocześniejszych nośników.